

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА Економічної теорії та права
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник
« 01 » 2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

спеціальність «Мікроекономіка»
(назва навчальної дисципліни)
075 «Маркетинг»
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма «Маркетинг»
(назва освітньої програми)
освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)
форма навчання денна
(денна, заочна, вечірня)
розробники Кірієнко Ольга Миколаївна, Коваленко Ольга Анатоліївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мікроекономіка як складова економічної теорії, вивчає поведінку економічних суб'єктів, розкриває основні закономірності функціонування ринкової економіки на рівні товаровиробника та споживача, досліджує механізм прийняття рішень окремими мікросистемами в умовах обмеженості ресурсів з метою максимізації своєї вигоди.

У центрі уваги дисципліни – закони попиту і пропозиції, механізми ціноутворення, особливості поведінки споживачів і здійснення ними оптимального вибору, розподіл ресурсів для досягнення альтернативних цілей, ринково-продуктова стратегія фірми в різних ринкових ситуаціях, шляхи досягнення рівноваги виробника тощо.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			III	
Всього годин за навчальним планом, з них:	135	4,5	135	
Аудиторні заняття, у т.ч:	60		60	
лекції	38		38	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	22		22	
Самостійна робота, у т.ч:	75		75	
підготовка до аудиторних занять	15		15	
підготовка до контрольних заходів	15		15	
виконання курсового проекту або роботи	-		-	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	15		15	
підготовка до екзамену	30		30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Мікроекономіка» є формування у студентів методологічної бази мікроекономічного аналізу поведінки господарюючих суб'єктів, з врахуванням теорії споживацького вибору та теорії поведінки виробника в різних галузях економіки і з точки зору ефективного використання ресурсів, що дозволяє застосовувати науково-обґрунтований підхід при прийнятті раціональних господарських рішень.

Завдання дисципліни «Мікроекономіка» є вивчення теоретичних основ та методів дослідження мікроекономічних процесів; аналіз основних мікроекономічних показників при дослідженні господарської діяльності споживачів та виробників в процесі споживання товарів або ресурсів; аналіз ефективності функціонування ринків в умовах різних типів конкурентних систем та аналіз загальної рівноваги на мікрорівні.

Пререквізити дисципліни: «Політична економія», «Макроекономіка», «Національна економіка».

Постреквізити дисципліни: «Економіка підприємства», «Історія економіки та економічної думки», «Менеджмент», «Бухгалтерський облік», «Маркетинг», «Фінанси», «Поведінка споживача».

Компетентності: **ЗК1.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. **ЗК2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. **ЗК3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. **ЗК4.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. **ЗК5.** Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. **ЗК12.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). **ЗК14.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Заплановані результати навчання: **РН10.** Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта. **РН12.** Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, метод проблемного викладання, метод стимулювання навчальної діяльності, контролю і самоконтролю, частково-пошуковий (евристичний), опосередкованого керівництва, дослідницький.

Форми навчання: колективні, групові, індивідуальні, фронтальні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Теорія споживацького вибору. Теорія виробництва					
Тема 1. Предмет і методи мікроекономіки	5	2			3
Тема 2. Теорія споживацького вибору. Рівновага споживача	9	4	2		3
Тема 3. Моделювання поведінки споживача	9	4	2		3
Тема 4. Попит та пропозиція. Ринкова рівновага.	5	2			3
Тема 5. Теорія еластичності	7	2	2		3
Тема 6. Теорія виробництва	5	2			3
Тема 7. Витрати виробництва	9	4	2		3
Разом за змістовим модулем 1	49	20	8		21

Змістовий модуль 2. Ринки товарів. Ринки ресурсів. Аналіз загальної рівноваги					
Тема 8. Ринок досконалої конкуренції	10	4	2		4
Тема 9. Монопольний ринок	8	2	2		4
Тема 10. Ринок монополістичної конкуренції	7	2	2		3
Тема 11. Олігополія	7	2	2		3
Тема 12. Утворення попиту на ресурси	7	2	2		3
Тема 13. Ціноутворення на ринку ресурсів	11	4	4		3
Тема 14. Аналіз загальної рівноваги та економічної ефективності	6	2			4
Разом за змістовим модулем 2	56	18	14		24
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	135	38	22		75

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Предмет і методи мікроекономіки	2
2-3	Теорія споживацького вибору. Рівновага споживача	4
4-5	Моделювання поведінки споживача	4
6	Попит та пропозиція. Ринкова рівновага.	2
7	Теорія еластичності	2
8	Теорія виробництва	2
9-10	Витрати виробництва	4
11-12	Ринок досконалої конкуренції	4
13	Монопольний ринок	2
14	Ринок монополістичної конкуренції	2
15	Олігополія	2
16	Утворення попиту на ресурси	2
17-18	Ціноутворення на ринку ресурсів	4
19	Аналіз загальної рівноваги та економічної ефективності	2
	ВСЬОГО:	38

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Теорія споживацького вибору. Рівновага споживача	2
2	Моделювання поведінки споживача	2
3	Попит та пропозиція. Ринкова рівновага. Теорія еластичності.	2
4	Теорія виробництва. Витрати виробництва	2
5	Ринок досконалої конкуренції	2
6	Монопольний ринок	2
7	Ринок монополістичної конкуренції	2
8	Олігополія	2
9	Утворення попиту на ресурси	2
10-11	Ціноутворення на ринку ресурсів	4
	ВСЬОГО:	22

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
	Підготовка до аудиторних занять	15
	Підготовка до контрольних заходів	15
	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	15
	Практичне застосування аналізу рівноваги. Поняття надлишку споживача та надлишку виробника. Розподіл податкового тягаря	3
	Економічні наслідки монополізму. Розподіл доходів. Цінова дискримінація. Державне регулювання монополій.	6
	Вплив рекламної діяльності на обсяги виробництва та витрати. Економічна доцільність реклами.	6
	Підготовка до екзамену	30
	ВСЬОГО:	75

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Основними методами контролю є письмовий, усний метод, тестування, практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

З окремих змістових модулів:

З дисципліни передбачено 2 змістові модулі. Кожен змістовий модуль оцінюється за допомогою письмової контрольної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент, виконуючи кожну контрольну роботу, становить – 100 балів. Структура контрольних робіт однакова для кожного змістового модулю і складається з 3-х типів завдань: теоретичне питання (максимальна кількість балів – 50), 5 тестів (максимальна кількість балів – 20), задача (максимальна кількість балів – 30).

Теоретичне питання оцінюється у:

- 50 балів, якщо студент у повному обсязі розкрив питання за структурою та змістом. При цьому виклав матеріал логічно, послідовно, доповнюючи відповідними формулами, графіками або схемами;
- 40-49 балів, якщо студент у повному обсязі розкрив питання за структурою та змістом, доповнюючи відповідними формулами, графіками або схемами, але допустив деякі неточності у розкритті окремих положень, які суттєво не впливають на загальне висвітлення теоретичного питання.
- 30-39 балів студент отримує за в цілому правильну, але стислу відповідь (відсутня необхідна деталізація у розкритті відповідних економічних явищ чи процесів), окремі пункти мають помилки, які принципово не впливають на кінцеву суть відповіді, або у графіках чи схемах є неточності;
- 20-29 балів, якщо студент розкрив суть питання, але у відповіді допущені неправильні тлумачення окремих економічних явищ або процесів, у визначеннях чи графіках наявні помилки, що свідчать про недостатнє засвоєння теоретичного матеріалу;
- 10-19 балів студент отримує у разі, якщо у відповіді відображена лише частина питання, відсутня системність знання матеріалу, мають місце грубі помилки у наведених графіках, схемах чи формулах;
- 1-9 студент отримує, якщо визначає окремі фрагменти, не розкриваючи суті теоретичного питання, або неправильно зрозумів його зміст і дає відповідь, яка не стосується цього питання;
- 0 балів за повну відсутність відповіді.

Кожна правильна відповідь тестового завдання оцінюється у 4 бали, неправильна - 0 балів. Всього 5 тестів.

Задача оцінюється у :

- 30 балів, якщо задача розв'язана повністю та зроблені відповідні висновки;
- 20-29 балів, якщо студент написав формули, за якими розв'язується задача, показав послідовність необхідних обчислень, але допустив незначну помилку у розрахунках чи не зробив висновки.
- 11-19 балів - студент написав формули, за якими розв'язується задача, але допустив помилки у розрахунках та не зробив висновки.
- 1-10 балів - студент розв'язував задачу, але не встиг зробити розрахунки за наявності формул.
- 0 балів, якщо студент не зміг визначити хід розв'язання задачі та зробити необхідні розрахунки.

Критерії екзаменаційної оцінки

Екзамен проводиться у письмовій формі. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент на екзамені – 100 балів. Екзаменаційний білет складається з 3-х типів завдань: теоретичне питання (максимальна кількість балів – 50), 5 тестів (максимальна кількість балів – 20), задача (максимальна кількість балів – 30).

Теоретичне питання оцінюється у:

- 50 балів, якщо студент у повному обсязі розкрив питання за структурою та змістом. При цьому виклав матеріал логічно, послідовно, доповнюючи відповідними формулами, графіками або схемами;
- 40-49 балів, якщо студент у повному обсязі розкрив питання за структурою та змістом, доповнюючи відповідними формулами, графіками або схемами, але допустив деякі неточності у розкритті окремих положень які суттєво не впливають на загальне висвітлення теоретичного питання.
- 30-39 балів студент отримує за в цілому правильну, але стислу відповідь (відсутня необхідна деталізація у розкритті відповідних економічних явищ чи процесів), окремі пункти мають помилки, які принципово не впливають на кінцеву суть відповіді, або у графіках чи схемах є неточності;
- 20-29 балів, якщо студент розкрив суть питання, але у відповіді допущені неправильні тлумачення окремих економічних явищ або процесів, у визначеннях чи графіках наявні помилки, що свідчать про недостатнє засвоєння теоретичного матеріалу;
- 10-19 балів студент отримує у разі, якщо у відповіді відображена лише частина питання, відсутня системність знання матеріалу, мають місце грубі помилки у наведених графіках, схемах чи формулах;
- 1-9 студент отримує, якщо визначає окремі фрагменти, не розкриваючи суті теоретичного питання, або неправильно зрозумів його зміст і дає відповідь, яка не стосується цього питання;
- 0 балів за повну відсутність відповіді.

Кожна правильна відповідь тестового завдання оцінюється у 4 бали, неправильна - 0 балів. Всього 5 тестів.

Задача оцінюється у :

- 30 балів, якщо задача розв'язана повністю та зроблені відповідні висновки;
- 20-29 балів, якщо студент написав формули, за якими розв'язується задача, показав послідовність необхідних обчислень, але допустив незначну помилку у розрахунках чи не зробив висновки.
- 11-19 балів - студент написав формули, за якими розв'язується задача, але допустив помилки у розрахунках та не зробив висновки.
- 1-10 балів - студент розв'язував задачу, але не встиг зробити розрахунки за наявності формул.

– 0 балів, якщо студент не зміг визначити хід розв'язання задачі та зробити необхідні розрахунки.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середньоарифметична оцінки змістового модуля 1, змістового модуля 2 та екзаменаційної оцінки.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Порядок зарахування пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять відбувається шляхом самостійного опрацювання студентами навчального матеріалу з наступною перевіркою отриманих знань під час консультацій викладачів: усного опитування за темою пропущеної лекції та розв'язання практичного завдання за темою пропущеного практичного заняття. Пропущену або не виконану контрольну роботу необхідно написати у призначений викладачем час.

Дотримання академічної доброчесності студента передбачає:

- самостійне та добросовісне виконання завдань, в тому числі поточного та підсумкового контролю;
- відповідальне ставлення до своїх обов'язків;
- повага до честі і гідності інших осіб;
- посилаючись на джерела інформації у разі запозичення ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- використання при виконанні завдань лише перевірених та достовірних джерел інформації.

За порушення академічної доброчесності студент може бути притягнутий до академічної відповідальності (повторне проходження оцінювання).

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Базилінська О.Я., Мініна О.В. Мікроекономіка: Навчальний посібник / За ред. О.Я. Базилінської 3-тє вид. випр. – К.: «Центр учбової літератури», 2009. – 352 с.
2. Веріан Гел. Р. Мікроекономіка: проміжний рівень. Сучасний підхід: Підручник. 6-тє вид./ За ред. С.Слухaya, П. Банщикова. – К.: Лібра, 2006. – 632 с.
3. Вечканов Г. С., Вечканова Г. Р. Микроэкономика. – СПб.: Питер, 2012. – 464 с.
4. Гальперин В.М., Игнатьев С.И., Моргунов В.И. Микроэкономика: в 2-х т. / Под ред. В.М. Гальперина. Т. 1. – СПб.: Экономическая школа, 2006. – 348 с.
5. Гальперин В.М., Игнатьев С.И., Моргунов В.И. Микроэкономика: в 2-х т. / Под ред. В.М. Гальперина. Т.2. – СПб: Экономическая школа, 2006. – 512 с.
6. Гребенников П.И., Леусский А.И., Тарасевич А.С. Микроэкономика. – СПб.: Издательство СПб УЭФ, 1998. – 447 с.
7. Гронтковська Г.Е. Мікроекономіка: Навч. посіб. / Г.Е. Гронтковська, А.Ф. Косік. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 438 с.
8. Задоя А.О. Мікроекономіка: Курс лекцій та вправи: Навч. посіб. – 5-тє вид. – К.: Т-во «Знання», 2010. – 223 с Джейли Дж. А., Рени Ф. Дж. Микроэкономика: Пер с англ. – М.: Высшая школа экономики, 2011. – 736 с.
9. Калініченко О.В. Мікроекономіка: навч.-метод. посібник для студ вищ. навч. закл. / О.В. Калініченко, Л.М. Березіна. – К.: Центр учб. л-ри, 2008. – 472 с.
10. Кулішов В.В. Мікроекономіка: Основи теорії і практикум: Навчальний посібник. 2-ге вид., стер. – Львів: «Магнолія плюс», 2006. – 331 с.
11. Макконел К.Р., Брю С.Л., Флинн М.М. Экономикс: принципы, проблемы и политика. Ч.2. Микроэкономика: Пер. с англ. 18 изд. – М.: «Инфра-М», 2011. – 1010 с.
12. Мікроекономіка: Підручник / за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – 677 с.
13. Мікроекономіка: підручник / [А.П. Наливайко, Л.А. Азьмук, П.Г. Банщиков та ін.]; за наук. ред. А.П. Наливайка. – К.: КНЕУ, 2011. – 446 с.

14. Практикум з мікроекономіки до підручника «Мікроекономіка» за наук. ред. А.П. Наливайка / [Є.В. Прохорова (кер. кол. авт.), Л.А. Азьмук, П.Г. Банщиков та ін.]. – К.: КНЕУ, 2013. – 522 с.
15. Нуреев Р.М. Курс мікроекономіки: Учебник для вузов. – 2-е изд., изм. – М.:НОРМА, 2005. – 576 с.
16. Овчинников Г.П. Микроэкономика. Макроэкономика. – С-Пб.. Изд. Михайлова В.А. – 1997. – 752 с.
17. Пиндайк Р.С., Рабинфельд Д.О. Микроэкономика. 5-е издание. Пер. с англ. – СПб.: «Питер», 2011. – 608 с.
18. Тарасевич Л.С., Гребенников П.И., Леусский А.И. Экономика: Учеб. – М.: Юрайт, 2005. – 287 с.
19. Уфімцева О.Ю. Мікроекономіка. Курс лекцій: Підручник. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2012. – 172 с.
20. Ястремський О.І., Гриценко О.Г. Основи мікроекономіки. Вид. друге перероб. і доп. з Модельно-комп'ютерним додатком на лазерному диску. – К.: Знання-Прес, 2008. – 578 с.

Допоміжна

1. Антимонопольна діяльність: підручник / за ред. В.Д. Лагутіна – К.: КНТЕУ, 580 с.
2. Джейли Дж. А., Рени Ф. Дж. Микроэкономика: Пер с англ. – М.: Высшая школа экономики, 2011. – 736 с.
3. Задорожна Н.В. Мікроекономічна теорія виробництва і витрат: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2003. – 219 с.
4. Мэнкью Г. Н. Принципы микроэкономики: Учеб. для вузов: Пер. с англ. - 4-е изд. – СПб.: Питер, 2009. – 585 с.
5. Семюельсон Н.П., Нордгауз В.Д. Мікроекономіка. – К.: Основи, 2000. – 636 с.
6. Хайман Д.Н. Современная микроэкономика: анализ и применение. В 2-х т. Т. 1. Пер. с англ. – М.: Финансы и статистика, 1992. – 384 с.
7. Хайман Д.Н. Современная микроэкономика: анализ и применение. В 2-х т. Т. 2. Пер. с англ. – М.: Финансы и статистика, 1992. – 384 с.
8. Хейне П. Экономический образ мышления: Пер. с англ. / П.Хейне, П.Д. Боуттке, Д.Л. Причитко. – 10-е изд. – М.: Вильямс, 2005. – 530 с.
9. Чемберлин Э. Теория монополистической конкуренции (Реориентация теории стоимости)/ Пер. с англ. – М.: Экономика, 1996. – 104 с.
10. Шерер Ф., Росс Д. Структура отраслевых рынков: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 698 с.

13. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Національного банку України: [електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Розробники _____ (О. М. Кірієнко)

_____ (О. А. Коваленко)

(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (М. О. Прилепова)

(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
економічної теорії і права
Протокол від «31» серпня 2020 року № 1